

Adj erőt

idebenn és odakint
bírní s oldani félelmet, kint,
„adj erőt a mívés napokra,
talán az ünnepekre még futja”

lépést tartani
hitben, békességben,
undorban, nyomorban,
rútságban, szépségben.

Adj feledést, hitet, türelmet,
mennyt – poklát életünknek,
legyőzni hazugságot, félelmet,
közöny ellen könyörületességet!

Adj erőt, hogy álmodjak
kialudt tűzhelyek köré meleget
fáradt vándoroknak zivatar helyett.
Adj valami kis világló messzeséget,
hová a szívem mindig hazatérhet!

Menedék

Szél fúj, eső szítál,
mennék, sietnék hozzád,
köröttem dércsípte kökény,
gyöngyei sárban gurulnak szét.

Nem száll madár,
vihár zilálta fészket,
szép dala sem kúszik ég felé,
nincs madár, nincs dal,

csak Te vagy, szívemnek menedék:
mosolyod a hajnali fényt,
szemed az ég kékjét
deres útjaimon biztatón teríti szét.

Sziporkázó fényjel

(Hubai Gruber Miklós emlékének)

Hosszú volt az út s nehéz,
míg az utolsó stációhoz értél.
Elmentél, de ránk hagytál
sok szépet, jót, kitartást, mosolyt.

Emléked ragyog minden rózságon,
méhekkal fűrtösödő illatos akácon,
bogárlábak szorgalmaz
szertemorzsállják,
az esti csendben harangszó ha cseng,
benne utolsó fohászod eseng.

Talán semmi sem volt hiába, lesz
folytatás,
belenőnek lábnyomodba az unokák,
s mindent, miért élni akartál,
a nemes célokat ők viszik tovább.

S Te odafentről elégedett, boldog
mosollyal figyeled lépésüket,
hiába kaptál most mattot,
csillagkép leszel, fényed tovább ragyog.

*Balla Zoltán***Nyiss**

Nyiss ajtót,
s ablakot –
Isten ki-be
járjon.

Nyisd szíved
szaporán –
a tavasz
megtalálja.

Nyiss rést
az ajkadon –
egy tüzes
csóknak ...

Örülj, míg
örülhetsz –
egy szívbeli
szónak.

Örökké

Jöhetsz nappal,
jöhetsz éjjel –
várlak forró
öleléssel.

Szívedért
a szívem adom –
fogadd féltőn
fény-mosolyom.

Csókra csókkal
hadd felelek –
örökké a Tiéd
leszek.

Örökké a Tiéd
leszek.
Istenünkre!
- ebben hiszek.

Aszú s Királya

(Barátsággal Hollókői Mihálynak)

Tállya táján
híres pince –
Hollókői
névre hall'.

Aszú bora
drága kincse –
irigylis sok
büszke gall.

Poharunkba
pince ura
üveg tökkel
töltöget.

Pecsenyékük
pikáns-fura –
torkunk tátva
öblöget.

Jó aszúbor:
Arany Isten –
ereinkben
kedvre hág.

Nóta csendül:
lelkünk libben –
mámorban száll
a világ.

Kortyolgassunk
még sok évre –
Hollókői
Mihályra:

Isten Őtet
úgy segítse!
Ő az Aszú
Királya.

Lukáts János

Látod, látod...!

A zeneszerző bronzujjai a levegőbe döftek, szeme végigfutott egy láthatatlan zongorán, haja égnék állt. A Zöld Macska bár teraszán rohagáltak a sárga-vörös fények, a zene tombolva ömlött ki a térre. A férfi kézen fogta partnernőjét, és szinte menekültek a hangorkánból. A terasz legalsó lépcsőjén szembefordultak egymással, és megkönnyebbülve összekocantották a homlokukat, aztán odaszaladtak a szemközi szabad padhoz, levetették magukat a sarkára, és nagy nyugalomban fogták át egymás vállát. A Liszt Ferenc téren javában folyt a péntek esti, hangos békehadművelet.

A téren túl, a sötét sarkon egy tétova alak vált el az italbolt ajtajától. Buktának mára elege volt az italból, a szesztestvérek gúnyszövegeiből. Egy éve még Buksza volt a neve, ami a szakmában elismerést jelent, aztán jött a pohár, a keze reszketni kezdett, a buksza pedig egyre kevesebb lett. És hamarosan Bukta lett a neve. Nyolc hónapig töprenghetett az élet gyarlóságán, ezalatt a Teri elköltözött tőle, a sarki intézményben elfelejtették. Bukta nem találta a helyét, most a sarkon ácsorgott, és képtelen volt elindulni, vissza a térre, hajdani vadászterületére.

A férfi a padon nem volt már fiatal, és nem volt még öreg, hajában már feltűntek az első fehér szálak. A péntek este általában az együttlét ideje volt számukra, ha nem is a boldogságé, de legalább a belefeledkezésé. A férfi levette a szemüvegét, az inge zsebébe csúsztatta, és homlokát óvatosan újra a nő homlokához kocantotta. Ilyenkor a szemébe nézett, közelről, mélyen.

Bukta keresztülbukdácsolt az úttesten. A tér szélén aztán megállt, egy telefonfülke árnyékába húzódott, ujjaival zongorázott a fülke oldalán, a munkaeszközeit próbálgatta. Lába egyszerre a földbe gyökerezett: – Az ott a padon, az a pofa, dögöljek meg, ha nem a Lepsényi! – és már azon volt, hogy odarohan a padhoz. A Lepsényivel egy padban ült a Labda utcai iskolában, ötödikben és hatodikban, és a Lepsényi sokszor súgott, oda kell rohanni hozzá, hátba vágni, húsz éve nem változott semmit ez az állat!

– Velem maradsz ma este? – kérdezte reménykedve a nő, a férfi fülébe suttogva.

– Veled, de most már menjünk, tízre otthon kell lennem – felelte a Lepsényi nevű, egy szuszra mondván ki az ígéretet és a zord korlátozást.

– Már megint? Most is? Velem mindig csak tíz óráig? – sorjáztak a nőből a kérdő mondatok, aztán megmakacsolta magát: – Ma itt maradunk, nem lesz hozzám rohanás, aztán félóra múlva haza, egy éjszakai árustól vett virággal, a feleségednek – és engedte az ölelést, a kényeztetést, de úgy ült továbbra is, mint akit a padhoz láncoltak.

Bukta ellendült a telefonfülkétől, aztán két lépés után lefékezett: – Ez a Leps azért mindig úgy súgott, hogy ne értsem, csak a mondat elejét. Én elkezdtem a szöveget, de addigra a Leps már elhallgatott. A többit már tudod – sziszegte felém. Felelés után lekapta a szemüvegét, a homlokát meg hozzáütötte ahhoz, akivel beszélt. – Adok egy

kobakost! – mondta ilyenkor. Ilyen hülye szokása volt, de ezt, úgy látszik, megtartotta. Más nem lehet ilyen állat, hogy egy nőt ölelget este a padon, és a homlokával ütögeti, csak a Lepsényi, erről föl ismerem. Különben megöregedett. – Aztán megvakarta a fülét: – Vagyis, hát, éppen annyi, mint én... És azért buktam meg hatodikban fizikából meg történelemből, mert akkor ez a szemét Leps nem sugott rendesen, akkor se sugott. Az osztály meg röhögött, kivéve Sófejt, vagy hogy hívták a tanárt. – Nem volt üres pad a közelben, Bukta ténfergett, aztán leült a park egyik szegletkövére, a sötétség elnyelte nyeszlett alakját.

– Gyere el velem egy hosszú hétvégére a jövő hónapban – suttogetta a nő szemébe-szájába Lepsényi, szimatolva bújt a parfümös keblekbe, de mintha inkább rutinból tenné. – Most vagyunk itt, ne ígérjél bizonytalan két napokat, valamikor a jövőben! – a nő ingerülten bontakozott ki Lepsényiből, aztán egy perc múlva a vállára borult, már szinte a mellére bújt. Sírt egy kicsit neki, aztán cirógatni kezdte a férfit.

Bukta átfogta a két térdét, a fejét is ráhajtotta, mindig így tett, ha szomorú volt. Ritkán volt szomorú, inkább ingerült, de tudta, az ő szakmájában az ingerültség nagy luxus. – És ez a szemét Teri is lelépett, biztos a Börönddel, azzal a hájpacnival. Nem tudott várni rám, nyolc hónap nem a világ. – Sötétben nézett körül, a padokon fiatalok évdtek, kezek-lábak fonódtak egybe, meg önfeledten csókolóztak. Bukta utálta nézni, ha más csókolózik. Aztán megint visszafordult Lepsényiék felé, és jól megnézte magának a hajdan volt iskolatársat. Szinte hangosan mordult fel: – Ennek persze van nője, most is neki van szerencséje! Pedig házas ember, a felesége otthon várja, ez meg itt nyomorgatja ezt a másik nőt. Engem bezzeg nem vár a Teri! – Bukta kíváncsian előrehajolt, aztán előrezuhant. Zavartan ült vissza a szegletköre. A legközelebbi padon egy lófogú lány felvihogott, biztosan az ő arca bukásán. – A pofára esésemen! – És Bukta most nagyon utálta Lepsényit, meg a nőt is mellette, meg a Terit is, talán leginkább azt. Meg ezt a lófogút itt, a szomszéd padon. Valamit tenni kell, fölállt, behúzta a nyakát, a két kezét egymásba illesztette, és meg is ropogtatta az ujjait.

Lepsényi most az ingzsebéből maga mellé tette szemüvegét, a padra, a két szögletes üvegen megvillant a bárból elővibráló fénynyaláb. A mai este nem úgy alakult, ahogy várta, vagy inkább: nem úgy fog alakulni. Fölemlegette az elmúlt nyár néhány szép péntekestéjét, a nő szembefordult vele, és a saját dédelgetett emlékeit sorolta. Kihúzta kezét a férfi markából, aztán hagyta, hogy az a marok ismét körülfonja az ujjait. Talán csak percekre vette körül őket az egymáshoz tartozás öröme, már majdnem a boldogság.

Bukta csak most vette észre Lepsényi szemüvegét, hirtelen vad vágy támadt benne, hogy összetörje. Vagy inkább... hát persze, de miért is leskelődne itt egy félórája, ha csak az ostoba bosszú volna az eredménye. Átült egy közelebbi padra, éppen Lepsényi háta mögé. És megnézte az irányt, merre fog határozottan ellépkedni mellettük, a parkoló autók között merre vezet majd az útja. – Ez is csak egy olyan ostoba fickó, mint a többi, minek hagyja őrizetlenül a holmiját!

A nő búcsúcsókra szánta el magát, Lepsényi is valami sikamlós, szép emléket készült

magával hazavinni, beszívta a női vállak nyáresti illatát. Bukta határozott három lépéssel érte el hátulról a padot, baljával lenyúlt, és a férfi oldala mellől fölemelte a szemüveget, behúzta a saját kabátja ujjába, és ellépdelt az úttest felé. Lepsényi a hátát mutatta neki, a nő lehunyta a szemét, Bukta alakja beleolvadt a sötétbe.

Régen érzett ilyen izgatott örömet, ujjait óvatosan dörzsölte egymáshoz, mintha megdicsérte volna őket. – Na, most mehetsz! Nekem nem tudtál sügni, hát most a nőnek sugdoshatod: – Hol a szemem, hol az okos Leps-pofám?! Látod, te hülye, maradtál volna otthon, az asszonynál. Vagy bent, a Zöld Macskában, de neked a tér kellett, a pad a sötétben. – Aztán felnevetett: – Látod, látod, Lepsényi! – és szinte tánclépésben ért ki a Nagykörútra. Ujjában újra érezte a tárgyak érintésének örömét, zsebében megtapogatta a szemüveget, sima fémkeret fogta körül a négyszögletesre csiszolt lensét. Bukta ujjá kellően vastagnak érezte. Mellékutcákon ment vissza az ócska italboltba, a hátsó sarokasztalnál találta Opti bácsit, az orgazda látszereszt. Opti bácsi a száját biggyesztette a két lencse láttán, három fröccs árát kínálta érte, Bukta fölháborodott, Opti úr a vállát vonogatta, Bukta könyörgött, az optikus elfordult, Bukta kirohant az italboltból.

Lepsényi lesújtva kereste a szemüvegét, háromszor megnézte már a pad mögött, kezével végigsimította az éjfekete füvet, ujjá néha a Zöld Macska fényreklámja után kapkodott. A nő a kezét tördelte, és az óráját nézegette. Körbejárták a padot, egymást figyelmeztetve, nehogy ők tapossák össze az elveszett drága holmit. Lepsényi az orra nyergét simogatta, a tér, a bár, a szobor mind formáját veszítette a szemében. Álltak még tanácstalanul, de nem volt mit tenni, tétovázva elkullogtak. A nő megfogta Lepsényi kezét, vezette, mint egy vakot, Lepsényi idegesen háritotta el a kéretlen, tolakodó segítséget. A nő sértetten lépett oldalt, aztán mégis egymás karján távoztak, Lepsényi hátra-hátranézett. A nő valami szemrehányó mondatba kezdett: – Látod, látod... – aztán elharapta a folytatást.

Bukta a sarokról leste Lepsényiék távozását, nem érzett örömet, nem érzett haragot. – A dolgok sose úgy történnek, ahogy kellene – gondolta, miközben maga se tudta, minek és hogyan kellett volna történnie. A pad üres volt, a Zöld Macska elsötétült, csak a szobor feketéllett, magasabban a tér bokrainál. Bukta visszaoldalgott, bár tudta: a tetthelyet soha nem szabad fölkeresni. De most Lepsényiről volt szó, az áldozat neve nagyon is jól ismert. – Nem, az áldozat én vagyok! – ötlött egyszerre az eszébe. – Én loptam meg az osztálytársamat, aki ugyan egy szemét alak, de akkor is! És a drága lencsét se tudtam elpasszolni rendesen ennek a vén uzsorásnak, dögöljön meg az is! – A szoborhoz ért. – Micsoda hülyeség! – gondolta. – Úgy állnak az ujjai, mintha áram ütötte volna! – Bukta körülnézett, nehogy már valami marha rendőr meglássa. Megragadta a bronzujjakat, és Liszt Ferenc karjára lendült, a szétnyílt frakkszárnyban megkapaszkodott. – Látod, látod! – sóhajtotta-üvöltötte bele a zeneszerző arcába, égnek álló hajába. – Így jár az ember, ha tisztességes! – és fejét odaütötte a szobor bronzhomlokához egyszer, kétszer, háromszor...

Fecske Csaba

Kőbe vésve

Szabó Bogár Imre (1944–2014) emlékezete

Kedves ismerőseim, drága barátaim, testvéreim a költészetben!

Szabó Bogár Imre (eredeti nevén Szabó Imre) házi halhatatlanságának első lépcsőfokát faragtuk ki ezzel az emléktáblával, a rá való emlékezéssel. Bár egy költőt igazán a versei tartanak életben, az élteti, ha lapozgatjuk könyveit, használjuk, azaz olvassuk verseit, azért fontos ez a fajta megemlékezés is, nevének kőbe vé-
sése.

Nem volt ő az ún. hivatalos irodalom kegyeltje, verseit nem nagyon közölték az elit irodalmi lapok, amit meglehetősem rezignáltan vett tudomásul. Volt olyan eset is, amikor azt a versét utasítottak vissza, amit még el sem küldött. Nem tülekedett a Parnasszusra vezető úton, elnéző mosollyal konstataálta az irodalmi cir-
kuszt porondján történő mutatványokat, nem volt fontos számára az „alakítás”, csupán a teljesítmény.

Tudott mások sikereinek örülni, többek között az enyéimnek, bár emellett szigorú kritikusom is volt, amiért máig is hálás vagyok neki. Ő megelégedett azzal, hogy verset írhat, olykor olyan figyelemre méltókat, mint az *Indulsz lefelé, Balassi Bálinthoz, Ladányi mezőkön, Darvak a Tiszánál, S. O. S. Mária!* (Ez utóbbi nagy sikert aratott a Tokaji Írótaborban, egy Kelet-esten, ahol Kiss László a Miskolci Nemzeti Színház színésze, akkori megbízott igazgatója mondta el.

Kevesen tudják, hogy Németh László-díjas volt (ezt a díjat művészi munkásságot folytató pedagógusoknak adják. Neki Pokorni Zoltán adta át.)

Szabó Bogár Imre költő-tanár volt, tanár-költő és az én barátom. Négy évtizedes ismeretségünk kezdete nem volt konfliktusmentes, de esztendőik során ösz-
szecsizsolódtunk, mint a víz sodrásában a patakmeder kövei. Szigorú, kemény ember volt, akinek a gerince inkább török, mint hajlik. Nem lihegték körül perc-
emberké, nem volt bratyizós, léha ember, aki mindig a megfelelő széljárás szerint beszél és cselekszik. Férfias férfi volt, észak-fok, titok, idegenség. Fejét mintha szobrász faragta volna sziklából, hetvenévesen is atlétikus alkat.

Betegsége idején a kezelések közötti szünetekben gyakorta leültünk a Szinva-
teraszon egy söröző kerthelyiségében, és szolid poharazgatás közepette beszél-
gettünk versekről, az életről, emlékeinkről. Romantikus, bensőséges együttlétek voltak ezek. Szívesen melengetem agyamban ezeket az emlékeket. (Ezeket idézi meg *A csönd két oldala* című versem).

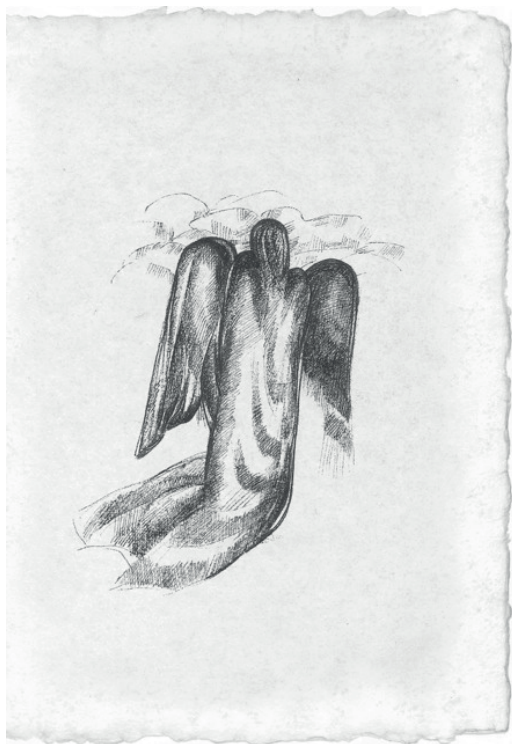
Püspökladányban született, Debrecenben végzett az egyetemem. Tanárként ke-

rült Miskolcra. Pályája elején inkább prózát írt, elbeszélést, kritikát, esszét, amelyek az *Alföldben* és a *Napjainkban* jelentek meg. Prózistaként tartottuk számon, ezért is volt meglepő, amikor 1996-ban verseskötettel jelentkezett, kissé megkéstem, ötvenkét évesen, a *Mond(D!)ható versekkel*. Találó, jó cím ez, az ő versei valóban jól mondhatók, könnyen érthetők, átélhetők, az ember szájára kíváncznak. Realista volt, a tradicionális költészet híve, volt a verseinek valami régies zamat, olykor az volt az ember érzése, mintha ezeket a verseket Arany János egyik kortársa írta volna.

Kötetei: *Mond(D!)ható versek*, 1996., *A mindenség átvérzése* (versek), 2002., *Örökös hiány* (versek) 2006., *A nagy folyam felé* (versek) 2009., *Óriások* (novellák), 2010., *Magyarázat* (versek), 2013.

Örülök, hogy ide kerülhetett ez a tábla az ő kőbe vésett nevével, örülünk mindannyian, és mindenkinek azt kívánom, hogy lapozgassa az Imre könyveit, olvassa a verseit, így mentvén meg őt az elmúlás dögkeselyűjének éles karmai közül.

(Elhangzott 2015. január 16-án Miskolcon, a Múzsák kertjében)

Finta Edit: Angyal (tusrajz)

Fecske Csaba

A csönd két oldala

Sz. B. I. barátomnak odaáttra

milyen kár hogy nem tudok hinni
csikorogtak szádban a szavak
mint talp alatt a száraz kavics
ültünk arcunkat a nyárvégi langyos
levegőbe mártva délután öt felé
megérkezett szél is a Bükk felől
talán egy réges-régi Verne-regényből
mert tengerszaga volt és jókedve hirtelen
lekapta az asztról a gyűrött szalvétát
és játszott vele majd csonttalan ujjával
hajunkba túrt de mire megharagudhattunk
volna rá eliszkolt közben majdnem este
lett sápadt arcodra símaszket húzott
a könnyű szövésű félhomály
szemed vakuja elvakított megadtam magam
a félelemnek hallottam torkodban riadt
madárka sípol szaggatottan
és apró kortyokban hagyja el
szeretett Zweigelted ezt a kurva világot
gyönyörködve bámultuk a középkorú pincérnő
házias mosolyát kerekded idomait
öreg kecske is megnyalja a sőt
és szánk mosolyra nyílt olyanformán
ahogy seb nyílik föl elnéztél mellettem
tekinteted magával sodort a házak felé
ahol emberek élnek boldogan vagy
boldogtalanul és ahol élünk mi is lélekemésztő
hétköznapiakon penészes ünnepeken hallgattunk
mélyen hosszan de ennek a csöndnek mindkét
oldalára írva volt valami szép

*Bianca Marcovici***Figyelmeztetés
magamhoz**

Nyugtass, Uram
 életemben
 s ne dobj poklába
 a szavaknak
 és ne alakíts át
 a bennem lévő férfiasság
 elképzelt keneteiből
 függő lényé
 tégy rendet életemben
 terej legjobb útjára
 a mosolynak
 dobj virágos kertjébe
 az elveszett paradicsomnak
 a fényen túl...
 és adj egy vándorreményt
 hogy elkerüljem az örületet
 a jelre várván
 mely...
 nem akar:

mint Celan teremőre
 a bennem szunnyadó
 férfi

hiába kérem nyisson
 ajtót a
     Fény birodalmára

egy csillag zuhan
 tengerbe / s kihuny /
 a kőszikla
     mosolyog

*Irina Mavrodin***Parancsolat**

te aki tudod,
 hogy mindig,
 minden elveszett,
 és hogy soha,

semmi sem veszett el,
 írj egy verset
 minden nap,
 egy hálaimát,

melyben köszönd meg
 a Fennvalónak,
 hogy még van szemed
 meglátni,
 a Nap Szent Fényét.

Marin Sorescu

Visszhang

Nincs visszhangja, uram,
Se jó, se rossz...
Így élni, leélni egy életet...
Senkiről sem tudva, befurakodsz...
Pedig tudta, azok a lopott lovak,
Kendőt, rongyot csavarnak patkóikra
Hogy ne keltsenek zajt, mikor kivezetik az istállóból...
Hát ki lopott el bennünket? Miféle tehenek, fajgebék
Vagyunk mi is ?

– Hát mássz fel te az ökrökkel a Csúcsra
És kiálts..., hogy meglásd, hall-e valaki ?
– Mit kiáltsak ?
– Amit akarsz... kiáltsd, hogy jottányit sem esik...
Hogy meglásd, mi történik.
– Aztán, hát mi történne?
– Hát ez az, hogy semmi sem történik.
Mintha csak tűt szúrnál az égboltba,
Oszt senki sem szisszen,
Egy szent se, senki se,
Ha egyszer beleszúrsz az égboltba
A túvel.

Mert hát azért nincs semmilyen visszhangod.

Andrei Zanca

Tévén adagolt kulináris recept

fognak tizenöt patkányt, vasketrecbe rakják,
és naponta csak vizet adnak nekik, s így
szemfoguk megnyúlik

az éhségtől, először a legcsenevészebb példányt
pusztítják el, s aztán sorra a többbit, míg
egy marad csupán,

egyetlen egy ,a legvadabb, s ez szintén
csak vizet kap, néhány cseppet, s aztán
ezzel is csaknem végez az éhség, majd

ráüvöltenek, összeszidják, fölhergelik,
megfognak nagy óvatosan, és berakják egy vasketrecbe,
a szabad társatkányok fészkébe,

és dührohama szétterjed a többi
társ példányon, míg végül a
legvadabb széttépi, s ekkor
e legvadabbhoz

ismét a fönti receptet
alkalmazzák, globálisan
minden út
Washingtonba vezet.

*Peter Sragher***Uram**

megöregedett
 az idő
 ajkaimon,
 mire érintette
 a naplementét
 alkony színével,
 hogy megláthassa, mi
 a szép.
 Uram,
 a csók már nem olvasható
 ajkaimon,
 gondolataim már nem
 barázdálják a tereket
 a szférákig,
 lépteim már
 nem mérik
 éjszakák múlását a
 szerelem felé,
 mikor a vég
 fénybe öltözik

*Herman Hesse***Boldogság**

Egy üres busz
 bezuhan a csillagos éjbe.
 Talán a pilóta épp énekel
 és nagyon boldog.

*Günter Grass***Más történet**

Ma vettem egy új radírt.
 Zsebemben hordom, ide-oda.
 Nyomai még biztosak ,követnek,
 mint egykor a pincér, akinek
 elmulasztottam fizetni.

Ma vettem egy
 új radírt.
 Nyom nélkül nyoma tűnt.
 Söröm a pincér fizette.

Megszokott ágyról

Sziget fölött repülök.
 Hova?
 Oda ,kedvesem,oda,
 a rét s a rengeteg közé.
 Házunk mindig tárva.

Hazugság

Az ön jobb válla lejjebb
 van mint a bal –
 mondta a szabóm.
 Mert azon hordtam az iskolatászkám –
 mondtam és belepirultam.

(Szlafkay Attila műfordításai)

Nagy Regina

Varangy

Minden csepp vérem figyel. Feszít a hő, dübörög a szív, és nem elég többé egy bőrruha a lelkemnek. Születni kell, még, először és utószor. Ezerszer. Mi másért faraghatnék karaktert?

Ha az esszéírás rút szörnyeteg volna és szavakba kellene öntenem, biztosan csak egyet választanék, mint tökéletes megtestesítője: a szépséges varangyot. – Persze ez nem most fogant ötlet. Tisztán emlékszem még a pillanatra, amikor a kezembe akadt Beethoven történeti elemzése, miszerint a növekvő mű mindig keresztre feszít. Nem értettem. Ugyan hogy volna képes egy általam létrehozott valami felülírni engem? Egyáltalán hogy lehet bárki is ilyen gyenge? Aztán teltek a hónapok, az évek, és kezdtem felnőni.

Regina, tudd, ha valaki közvetítést vállal köd és dermedés között, nincs válogatnivalója! Nem, nem Te hozod létre a művet. A Te szereped csak annyi, hogy hagyod átcsorogni a sejtek között, akármilyen mély barázdát is váj a homlokodba, és feláldozod érte a lényegiséged, amíg világra nem születik.

Nagy bánatban vagyok, miközben e sorokat öntöm formába: túl nehéz volna ugyanis arról írnom, mi az esszéírás szépsége, és mi a nehézsége... Nincs neki egy se. Se bája, se acsara. Viszont ha élére fordítom a kérdést, az megengedi nekem, hogy lássam azon részeit is, amit eddig szűzlány módjára elrejtett előlem: miként tesz az esszé szépséggé és szörnyeteggé? Így viszont már bámulom a plafont, megszívom az ajkam, és olyan elárvultnak érzem magam, mint még soha ezelőtt. Kutatok a fejemben. Lettem-e már valaha széppé egy írástól?

Gyorsan keresek egy tükröződő felületet: – Istenem, én varangy vagyok! A szó legnemesebb értelmében. Kívül foltos, nyálkás, a mosolyom védjegyszerű és a Túlélést vadászom le, de belülről nem lát senki. Eszembe jut ekkor Dorian Gray arcképe... Miért lettem látszatra olyan csúf, mikor a lelkem tiszta?

Illúzió csupán, amit csak Dorian érthet meg. Ha lenne egy festmény, ami a szívet és bűneimet viseli, az volna a varangy, nem pedig én. Abban a tükörben nem az arcomat látom többé, hanem a megfeketedett.

Miért?

– Mert már oly régóta viselem a következményeket. Napról napra élek, és az itallal veszem magamhoz a varangylétet; a betűk bortestével. Rajtam minden billog és lenyomat, karcolás és elglettelt tályog, s még alig múltam siheder. – *Így érez a szerencsés.*

Mert az! Pandora kegyeltje, kinek kezébe akadt a toll. Hol tartok vajon? Van-e elég erő bennem? Ha több volna, szétrobbannék, mint a túlsütött nyári kolbász...

mégis hiányzik valami. Akár a hajléktalan, a szememet folyvást a földre szegezem, annak reményében, hogy bármikor találhatok egy gyöngyszemet. Olyannyira hiányzik, annyira szükségem volna rá. **Bárcsak** volna egy Mesterem, aki mindenre megtanít!

Félek, a vágyaimat nem csak én hallom a maguk kimondatlanságában, hanem a Cimbora is. Aztán végül lepaktálok az ördöggel; amaz mesterséget és tudást ad nekem, a szavak zsarnokává tesz, s cserébe nem kér mást, csak a lelkemet.

És igen, itt tartunk most. Bámulom az idegen kis testet, ami a tükörből néz vissza rám. Azt a pacát. Azonban az újabb kívánságomat már senki sem akarja hallani: **bárcsak** hamarabb megértettem volna, hogy nincs mesterség lélek nélkül! Akkor most nem volnék varangy, és az ördög nem vitte volna el az egyetlen, ami megmenthet az Ürességtől.

A *Varangy* története nem is olyan kuriózum, mint ahogyan az az első betűszedésre tűnik. Ötször ment le a nap azóta, hogy találkoztam egy Cimborámmal. No, nem olyannal, mint az Ördög, hanem a másikkal. Ez angyali volt! Ott ült mellettem a maga egy méter hatvan centis mivoltában, és bölcsességében elrejtette szárnyát az Idő ráncai alá. Nyolcvan éves volt. Kiműveletlen, kétkezi munkás, aki csak válogatva vesz könyvet a kezébe, mégis balzsamot potyogott könny helyett a szeme:

– *Kislány, Te csak akkor lehetsz jó író, ha meghallgatod az embereket* – mondta.

Az az egy mondat többet jelentett nekem, mint az Ördög összes furfangja és mesterkönyve. A drága angyal öreg visszaadta nekem az elveszettet, és már nem zavart többé, hogy varanggyá lettem.

Szépséges varangy, aki viseli a sebeket; aki megtisztelve érzi magát attól, hogy ő adhat életet a fájdalomnak.

Azóta minden csepp vérem figyel. Feszít a hó, dübörög a szív, és nem elég többé egy bőrruha a lelkemnek. Születni kell, még, először és utószor. Ezerszer. Mi másért faraghatnék karaktert?

*Varga Rudolf***Oda, túloldalra**

Vetített,
vetített mezőn
megy,
megy a hold
az égen, vetített mezőn
megyen ő is,
gyönyörű,
gyönyörű ösvényen,
gyűrött földi
vonzás elkoszlott
ingét leveti,
elhajintja, párállik
sóhaja vetített
mező horizontján, hol
szárnyashangyák röptükben
szerelmeskedve holdkútra
járnak inni,
oda, oda túloldalra,
mi nem az, de mégis,
káprázatot létrehozó anyaméh.

Ide, újra

Le, le, le,
újra és újra
visszaszületne ide,
ide le, merthogy
hova,
hova, ha nem
e fagyos leheletkocsmá
homályos
sarkába, hová
csillagkandeláberes
tévútjairól,
sehovásemvivő
bolyongásaiból
visszabotorkálhat,
le, le, le,
ide,
ide, újra.